

## **LES NOVES BANDERES DE LA DRETA RADICAL**

### **Una anàlisi sobre l'auge de l'homonacionalisme i el feminacionalisme en el context espanyol**

L'aparició de VOX, en les eleccions andaluses de l'any 2018 (Balinhas, 2020), obre la porta a una multitud de debats entorn d'aquesta formació, alguns d'aquests, emmarcats en els posicionaments del partit d'ultradreta respecte als drets del col·lectiu LGBTI o la igualtat de gènere.

D'aquesta manera, el present treball busca fer una aportació en aquests debats, per a dur a terme aquesta aportació, el treball es planteja els següents objectius: en primer lloc, comprendre i analitzar el marc teòric, discursiu i programàtic de la dreta radical entorn els drets del col·lectiu LGBTI i la igualtat de gènere; en segon lloc, identificar si dins del seu actual marc discursiu i programàtic, si troben elements propis dels principis homonacionalistes i feminacionalistes; i en tercer lloc, en cas de trobar-se aquests principis, esbrinar si responen als mateixos patrons que es troben exposats en la literatura existent o per contrari presenten elements nous.

Així doncs, davant dels objectius plantejats formulo les següents preguntes d'investigació: Quins són els posicionaments de VOX entorn de la defensa dels drets del col·lectiu LGBTI i la igualtat de les dones? Per quin motiu l'homonacionalisme i el feminacionalisme, haurien impregnat el marc discursiu i programàtic de VOX?

I presento les següents hipòtesis: Primera hipòtesi, els principis homonacionalistes i feminacionalistes s'han estès dins la principal candidatura de la dreta radical populista espanyola, VOX. Segona hipòtesi, la convergència de la principal expressió de la dreta radical populista espanyola amb aquests principis respondria a la voluntat d'identificar les problemàtiques socials amb elements culturals externs que permeten el desmantellament de les polítiques d'igualtat.

Per tal, d'assolir els objectius plantejats i poder donar resposta a les preguntes d'investigació, així com confirmar o refutar les hipòtesis, aquest treball està dividit en dues parts. En primer lloc, fruit de la revisió de la literatura existent,

L'exposició dels principals elements teòrics que permeten comprendre i identificar les categories d'homonacionalisme i feminacionalisme dins dels marcs de la dreta radical. En segon lloc, una anàlisi qualitativa del marc discursiu i programàtic de VOX, mitjançant l'anàlisi dels seus programes electorals per a les eleccions generals de l'any 2015, 2016 i 2023, i l'anàlisi dels seus missatges en les xarxa social X, a través de la recopilació i interpretació de les seves piulades, per tal d'extreure. D'aquesta anàlisi, s'extreuen els resultats entorn de l'existència o no de la convergència de VOX amb l'homonacionalisme i el feminacionalisme, així com els motius que portarien a l'esmentada convergència.

La literatura existent, analitza i exposa com en els darrers anys s'hauria produït una reorientació de les relacions dels estats nació respecte els drets de les minories (Fernández, 2018). Per conceptualitzar aquest fenomen, trobem l'homonacionalisme, que busca descriure la inclusió de les identitats LGBTI normatives com a identitats dignes (Puar, 2013) de pertànyer en els estats nació occidentals (Fernández, 2018), i el feminacionalisme, que busca descriure la inclusió de la igualtat de la dona com un element propi dels estats nació occidentals (Farris, 2021). Unes inclusions que, en els dos casos, es contraposarien a la creació d'una alteritat "islamista", que hauria de ser expulsada per la seva incompatibilitat amb els valors occidentals (Fernández, 2018).

Un cop presentats l'homonacionalisme i el feminacionalisme, es poden exposar els resultats de l'anàlisi del marc discursiu i programàtic de VOX. Aquests, indicarien que s'hauria produït una reubicació de les coordenades ideològiques de VOX, principalment entorn de la igualtat de gènere i, en grau més baix, entorn de la defensa dels drets del col·lectiu LGBTI. La formació política VOX, passaria de la negació de la violència de gènere, a reconèixer l'existència de les agressions masclistes, però com a resultat d'una immigració islamista (VOX, 2023) (VOX Barcelona, 2023) que amenaçaria a una societat espanyola que ja seria igualitària (Anduiza i Rico, 2022).

Així doncs, les conclusions assenyalen com, per una banda, la primera hipòtesi quedaria parcialment confirmada, ja que es pot afirmar que els principis feminacionalistes s'han estès dins de VOX, però no es pot afirmar que hagi passat

el mateix amb els principis homonacionalistes, perquè la convergència amb aquests postulats es reduiria en posicionaments puntuals en debats electorals i xarxes socials (VOX, 2022) (VOX, 2023), mentre en el seu marc programàtic s'ignoraria la LGBTI-fòbia i es vincularia al col·lectiu LGBTI amb les "lleis ideològiques" (VOX, 2023).

Mentre, per altra banda, es pot afirmar com la convergència amb els principis feminacionalistes respondria a la voluntat d'identificar les problemàtiques socials amb elements culturals externs que permeten el desmantellament de les polítiques d'igualtat. Doncs, les agressions masclistes provindrien d'una immigració islamista (VOX, 2023) (VOX Barcelona, 2023) que importaria uns valors orientals en pugna amb els valors occidentals. Enfront d'aquesta realitat, les polítiques d'igualtat no tindrien raó de ser, més enllà d'una "guerra entre sexes" (VOX, 2023), que portaria al "poble natiu" al "decadentisme". Un posicionament que coincideix amb els patrons assenyalats per la literatura existent (Farris, 2021).

## Referències

- Anduiza, E., i Rico, G. (2022). Sexism and the Far-Right Vote: The Individual Dynamics of Gender Backlash. *American Journal Of Political Science*. <https://doi.org/10.1111/ajps.12759>
- Balinhas, D. (2020). Populismo y nacionalismo en la "nueva" derecha radical española. *Pensamiento Al Margen: Revista Digital Sobre las Ideas Políticas*.  
[https://digitum.um.es/digitum/bitstream/10201/100435/1/5\\_PaM\\_Nacionalismos\\_BALINHAS.pdf](https://digitum.um.es/digitum/bitstream/10201/100435/1/5_PaM_Nacionalismos_BALINHAS.pdf)
- Farris, S. R. (2021). En nombre de los derechos de las mujeres. El auge del feminacionalismo. *Traficantes de Sueños*.
- Fernández, D. A. (2018). Islamofobia queerizada y resistencias musulmanas queer en tiempos de homonacionalismo. *Revista de Estudios Internacionales Mediterráneos*. <https://doi.org/10.15366/reim2018.24.005>

- Puar, J. K. (2013). Rethinking homonationalism. *International Journal Of Middle East Studies*. <https://doi.org/10.1017/s002074381300007x>
- VOX [@vox\_es]. (2022). @Macarena\_Olona en #DebateRTVE "Nunca un homosexual o una mujer han caminado con tanta inseguridad por las calles [Piulada]. X. [https://twitter.com/vox\\_es/status/1533919327820431361](https://twitter.com/vox_es/status/1533919327820431361)
- VOX [@vox\_es]. (2023). "Voto a VOX porque creo en la libertad y en tratar a todas las personas por igual, independientemente de su orientación sexual [Piulada]. X. [https://twitter.com/vox\\_es/status/1533919327820431361](https://twitter.com/vox_es/status/1533919327820431361)
- VOX. (2023). Programa electoral de VOX 23J - VOX. *VOX*. <https://www.voxespana.es/programa/programa-electoral-vox>
- VOX Barcelona. (2023). VOX Mataró presenta una propuesta para combatir el islamismo radical. *VOX Barcelona*. <https://www.voxespana.es/noticias/vox-mataro-presenta-una-propuesta-para-combatir-el-islamismo-radical-20231030?provincia=barcelona>